

ישיבת מועצה מיוחדת לא מן המניין מס' 81 מיום שני ט"ז אלול תשע"ו, 19 ספטמבר 2016

הישיבה התקיימה בחדר הישיבות של העירייה

נוכחים: ליאת שוחט, אפי גוטמן, סבח יוסף, ליאור אגאי, זיאנה כהן, טל אשכנזי, ננה חן, עוזי אהרון, ליאת בן בסט.

חסרים: עופר בוזי, אילה ברטה, יניב דואן, יעקב נחום, דוד חיון, ימית קרקוקלי.

מוזמנים: עופר תודר, גיל גבריאל, עו"ד שלומית שפינדל, רמי בן סעדון, אורן קורנפלד, דוד חמאני.

על סדר היום: דו"ח מבקר העירייה מס' 10 לשנת 2015

(הישיבה נפתחה בשעה 19:01)

ראש העירייה:

מתכבדת להעביר למבקר העירייה, מר רמי בן סעדון, את הרשות להצגת עיקרי הדברים שהתגלו בדוח המבקר לשנת 2015.

רמי בן סעדון:

ערב טוב.

דין וחשבון מבקר העירייה מספר 10 לשנת 2015 הוגש לראש העירייה במועדו, בתאריך 30 מרס 2016. העתקו של הדוח, בצירוף הערות ראש העירייה הומצא לכל חברי המועצה בתאריך 16 למאי 2016.

דוח הביקורת נדון בוועדה לענייני ביקורת אשר הגישה את סיכומה למועצה, כעולה מסעיף 170ג.

הדוח מקיף את ממצאי הביקורת ב- 4 ראשי נושאים אשר בוקרו בשנה שלגביה מוגש הדו ח.

א. היטלי השבחה.

ב. הניהול הכספי בגני הילדים.

ג. מערכות מידע ואבטחת מידע.

ד. "ניהול רשומות אלקטרוניות ורשומות נייר ברשויות המקומיות" – מעקב תיקון ליקויים לדוח מבקר המדינה.

היטלי השבחה

בביקורת נבחן תהליך חיוב בהיטל השבחה על ידי הוועדה לתכנון ובניה ובעירייה ובכלל זה: עמידה בהוראות חוק, כללי פיקוח ובקרה, יעילות, נאותות התהליכים וקשרי הגומלין בין המחלקות השונות.

הביקורת העלתה ממצאים אשר הצביעו על ליקויים בניהול, בבקרה והפיקוח בתחום זה אשר נדרש לתקנם, ועיקרם:

- מסקירת הביקורת עולה, כי אין בעירייה נהלי עבודה כתובים לכלל הפעילויות בתחום היטלי השבחה, ובכלל זה: התייחסות לגבי אופן ההתקשרות עם שמאי חיצוני, הסכמי סודיות, ניגודי עניינים, צורת ומבנה השומות, קביעת מנגנוני בקרה ופיקוח, תהליכי העברת דרישה לביצוע שומות, אופן העברת בקשות לעריכת שומות, תיעוד מסירת שומות לנישום ומערכת גביה, העברה בטאבו, זכאות לפטורים ועוד.

- התקשרות עם בעלי תפקידים - מסקירת הביקורת עולה, כי למועד הביקורת בעלי התפקידים המרכזיים העוסקים בליבת תהליך היטל השבחה הינם, כולם ככולם, עובדים חיצוניים במיקור חוץ, המרכזי והמהותי בעיני הביקורת-שמאי הוועדה- שמאי הוועדה האחראי על קביעת ערך השבחת הנכסים הינו עובד במשרד שמאים שאול לב במיקור חוץ (שמאי יחיד).

השמאי מועסק בעירייה כשמאי יחיד עוד משנות ה- 90 -למעלה מ- 15 שנה.

- **ניגוד עניינים - ביצוע שומות פרטיות על ידי שמאי הוועדה לחברת "מ. בניה בע"מ במקביל לביצוע שומת וועדה באותו רחוב ובגין אותות נכס על ידי שמאי הוועדה.**
- מבדיקה שהביקורת ביצעה נמצא, כי שמאי הוועדה לתכנון ובניה ביצע ומבצע, מדי שנה, עבודה פרטית ("הערכת שווי") לנכסים בבעלות חברת "מ. בניה לבניין בע"מ" - חברת בניה בורסאית, בהתאם לדרישת תקן חשבונאי "שווי הוגן לנכס נדלן" לצורך הדוחות הכספיים של חברת מ.
- בגין השומה הפרטית שביצע שמאי הוועדה מר שאול לב לחברת מ., שילמה החברת לשמאי הוועדה המקומית סך של 50,000 ₪, לא כולל מע"מ (כמצוין בסעיף 1.2.3 לשומה הפרטית מתאריך 30.4.14), זאת כמובן, במקביל לקבלת תמורה חודשית מהרשות המקומית כשמאי הוועדה. התשלום הנ"ל בוצע באופן עקבי, מדי שנה.
- מבדיקת הביקורת נמצא, כי בסמיכות זמנים ובמקביל לביצוע עבודות פרטיות של שמאי הוועדה לחברת מ., שמאי הוועדה הפיק שומות וועדה מקומית לתכנון ובניה אור יהודה לחיוב בהיטל השבחה, בגין מקרקעין ונכסים של אותו נישום "חברת מ. (כאמור: לקוח פרטי של השמאי), הנמצאים בשטח המוניציפאלי של אור יהודה ובחלק מהמקרים אף בגין אותו נכס בדיוק.
- העובדה ששמאי הוועדה מבצע שומות וועדה מטעם העירייה לצורך חיוב היטל השבחה ללקוח פרטי שלו במקביל לעובדה שאותו שמאי מבצע, מדי שנה, שומות פרטיות לאותו נישום בגין אותם נכסים לצורך הערכת "שווי הוגן" לדוחות הכספיים של הלקוח-נישום, ומקבל ממנו תמורה שנתית של עשרות אלפי ₪ במקביל לתמורה שמקבל מהעירייה - מהווה חשש לניגוד עניינים, שלא דווח, חריגה מהקוד האתי של שמאי ועדה לתכנון ובניה, ועשוי להעמיד בספק את יכולת שמאי הוועדה לבצע את תפקידו כשמאי וועדה באופן אובייקטיבי וללא משוא פנים.
- העובדה המצוינת בתגובת השמאי שבשנת 2007 ביצע את השומה וכל שנה רק עדכן את הערכים בשומה - מלמדת כי הקשר בין שמאי הוועדה ללקוח שלו הנישום, הינו קשר רציף, מתמשך, הכולל הכנסה משמעותית שנתית ואף מחריפה את ניגוד העניינים, שכן אין המדובר בשומה בודדת ישנה. יתרה מזאת, לאחר תגובתו של השמאי, העלתה הביקורת מעל עשר שומות ומקרים נוספים שהשמאי ערך לחב' מ. ראו עמ' 29 בדוח הביקורת.
- החשש לניגוד העניינים בו מצוי שמאי הוועדה מקבל משנה תוקף, גם לפי השוני והחריגה המהותית בתיאור הנכס ב"שומת הוועדה" ביחס לתיאור אותו נכס ב"שומה הפרטית" (שבוצעה כ- 5 חודשים קודם לכן) והמצב בפועל, שיש בה כדי להשפיע על ערכי ההשבחה.
- מסקירת הביקורת עולה, כי ממשקי העבודה בעירייה לוקים בחסר בכל הקשור לתחום גביית היטל השבחה.
- מסקירת הביקורת נמצאו 9 מקרים מתוך 20 מקרים שנבדקו, שלדעת הביקורת היה מקום לגביית היטל השבחה, בעוד היטל השבחה כאמור לא נגבה. המדובר בהפסד כספי מהותי של העירייה.
- **אגב**, בעקבות הביקורת וכתוצאה מהערותיה, נגבה סכום של **154,000 ₪** מנישום שהוועדה הוציאה לו דרישה לתשלום החל משנת 2009.
- מסקירת הביקורת נמצא מקרה, בו ניתן לנישום קבלן בניה מהותי בעירייה אישור להעברת בעלות על זכות במקרקעין ולאחר מכן ניפוק 2 היתרי בניה במועדים שונים - ללא גביית היטל השבחה בגין תוכניות משביחות עד מועד מתן האישור להעברת בעלות, הקלות והיתרי בניה - בניגוד להוראות החוק.
- מסיוור שהביקורת ערכה ברחבי אזורי התעשייה נמצא, כי עסקים רבים באזור התעשייה אינם עונים לשימושים המותרים בתב"ע (בכלל זה: מסעדות, אולמות אירועים, משרדים, מסחר, חנויות ירקות, בתי קפה, תחנת דלק וכד'). בגין מקרים רבים אלה, העירייה לא גובה "שימוש חורג" ונוצר הפסד כספי מהותי לעירייה.

- שקלול מכלול מרכיבי ההשבחה בעת עריכת שומת היטל השבחה מתחם שפיר- בהסכם המכרז בין רשות מקרקעי ישראל לחברת שפיר מתאריך 25.6.2008 נקבע, כי במקרקעין הנ"ל ניתן לבנות 420 יחידות דיור. למרות האמור לעיל, והעובדה כי כבר בשנת 2008 עת זכה היזם (ש. הנדסה) במכרז של רשות מקרקעי ישראל ועד מועד עריכת השומה בשנת 2010 כי מספר יחידות הדיור במקרקעין הנ"ל הינם 420 יח"ד כפי שנופק היתר בניה בפועל, בתחשיב השומה מתאריך 10.3.10 - מצוין מספר יחידות 360 יח"ד כבסיס לחישוב היטל ההשבחה. לדעת הביקורת העובדה שהיטל ההשבחה חושב לפי 360 יחידות דיור ולא 420 יחידות דיור, כפי שנופקו בפועל בהיתרי הבניה - פגם בקביעת גובה היטל ההשבחה ובהכנסות העירייה.
- מכלול שיפור הבינוי ושינוי דירות "רגילות" לדירות "גן-גג" על מרכיב ההשבחה: מסקירת הביקורת עולה, כי לא ניתן פירוט בשומת הוועדה למרכיבי ההשבחה השונים שהעניקה התביע החדשה מאא-מק-1102 אלא נקבע ללא הסבר תוספת 1.5% מהשווי הקודם בסך 200,000 ₪ ליחידה, המהווים 3,000 ₪ השבחה ליחידות דיור. לדעת הביקורת תוספת 1.5% בלבד לשווי הפרויקט, בגין כל שיפור הניצול ותוספת יחידות הדיור שניתנו במסגרת התוכנית - ראוי לבדיקה ולבחינה.
- חלף השבחה מרשות מקרקעי ישראל - מסקירת הביקורת עולה, כי קיימת הערכת חוסר בסך 3,932,237 ₪ בתקבולים מרמ"י לתקופה שמשנת 2000 ועד לחודש פברואר 2015, בכלל זה יתרת סכום תקבול (שני) הנדרש להתקבל בעירייה בסך 792,334 ₪, נכון לתאריך 3.5.2010 בהתאם להסכם בגין פינוי משפחת גירון. תקבול שטרם התקבל למרות הזמן הרב שחלף.
(ז'אנה כהן וליאור אגאי עזבו את הישיבה בשעה 12:19)
- הביקורת העלתה, כי שמאי הוועדה המשיך לבצע שומות מוסכמות גם לאחר כניסת תיקון 84 לחוק התכנון והבניה לתוקף, ואישר מתן הנחות בהיטלי השבחה לנישומים לאחר הצגת שומה סופית על ידי הוועדה לנישום, וזאת בניגוד להוראות תיקון 84 לחוק התכנון והבניה.
- שכר טרחה שמאי הוועדה - שמאי הוועדה מקבל תגמול גלובאלי שנתי (משולם כריטיינר חודשי). משנת 2010 שכר הטרחה של שמאי הוועדה עלה ב- 25% המהווים סך של 35,000 ₪ בתוספת מע"מ, זאת לאור הערכת שמאי הוועדה כי צפויות עשרות שומות בהם שמאי הוועדה יידרש לייצג את העירייה בפני שמאי מכריע. מסקירת הביקורת עולה, כי מספר המקרים בהם שמאי הוועדה נדרש לייצג את העירייה למול שמאי מכריע נמוך באופן מהותי מהערכות בגינם ניתן לשמאי תוספת שכ"ט משמעותית, ובכל מקרה במגמת ירידה משנת 2009 עד כזי 0 שומות מכריעות בשנת 2014!
- לדעת הביקורת אין הצדקה לתוספת 25% (35,000 ₪ בתוספת מע"מ) בשכר טרחת שמאי הוועדה, מהנימוק וצפי של גידול בשומות מכריעות וחשש ששמאי הוועדה יידרש להשקעה בייצוג העירייה בהליך "שמאי מכריע" - שלא התממש.

רמי בן סעדון:

לאור הערות הביקורת לשמאי נערך שימוע בראשות מנכ"ל העירייה ויועמ"ש העירייה. בשימוע לא רק שהוא אישר את העובדות שהוא פעל בניגוד עניינים, הוא טען שזה נעשה בתום לב ומה שהעירייה מצאה לנכון לעשות זה להוריד מהטיפול שלו את היטלי ההשבחה. אבל דברים אחרים כמו הערכת שווי, הוא נשאר לתת שירות לעירייה.

עופר תודר:

מה שאמר השמאי שאליו מתייחס המבקר, הוא נתן אסמכתאות באשר לתקינות השמאיות שהוא עשה. שנית, לבקשת מבקר העירייה נעשתה פניה על ידי היועצת המשפטית לוועדת האתיקה של איגוד השמאים. עוד לא התקבלה תשובה מהם. דבר שלישי, בהמשך לביקורת התחלנו להפעיל שמאים נוספים וכמו שציין המבקר, השמאי שאול לב או אלי אריאלי לא מבצע שמאיות בכלל. נכנסו שני שמאים נוספים. אלי אריאלי נותן רק ייעוץ. העמדה של מחלקת ההנדסה שהייעוץ אלי אריאלי הוא ייעוץ איכותי ביותר, גם לאור ניסיונו. כמו שהמבקר גם ציין, שכר טרחתו הופחת.

גנה חן:

יש לי הסתייגות מההחלטה הזאת. מה שעולה בביקורת זה דברים שהם חמורים ואי אפשר אפילו להסתכל עליהם לשני כיוונים, זה דברים מאוד ברורים וקשים מאוד. אני לא רואה איך העירייה יכולה להמשיך להעסיק אדם כזה ולא משנה באיזה מימון ובאיזה תחומים.

לגבי העניין המקצועי, אני בטוחה שבמדינת ישראל יש לא מעט שמאים נוספים שהרמה המקצועית שלהם מצוינת.

טל אשכנזי:

ישבנו בוועדת הביקורת על הדוחות האלה והמלצנו על הדברים שאמר המבקר. אני חייב לומר משהו שצורם לי, אנחנו נמצאים פה עם 7,000 עורכי דין בכל רשות מקומית ומשלמים מאות אלפי שקלים ולצדדי זה דברים שברגע שרואים דוח כזה צריך לדעת לפעול ישר ולא לחכות לראות מה יהיה או לחכות לוועדת ביקורת. אני לא מדבר ספציפית כרגע על שלומית כיועצת משפטית, אלא על כל מה שקורה מסביבי. יש עורכי דין שהם יועצים מבחוץ ויועצים מבפנים ומייעצים להנדסה וכו', צריך לעשות עם זה משהו, כי זה בסופו של דבר נופל בין הכיסאות. גם אם צריך לצמצם את כמות עורכי הדין שיש פה, שכל שני וחמישי יש עורך דין שמייצע, לרכז את זה למקום אחד ובמידה ויש איזשהו משהו חמור, צריך לדעת לתת את הדין באותו יום ולא לחכות ולראות מה קורה. יש פה משהו חמור, צריך לדעת מה לעשות איתו. אדם שיש נגדו ולו חשש קטן, אפשר להגיד לו תודה רבה ולהתקדם הלאה ולחפש מישהו אחר. זו דעתי. אנשים טובים יש בכל מיני מקומות.

עו"ד שלומית שפינדל:

מה זה קשור לעורכי דין? זה קשור להחלטות העירייה. לא הבנתי איך זה מתחבר לדוח של רמי.

טל אשכנזי:

אנחנו ישבנו על הדוח, הדוח חמור והיו צריכים לדעת לטפל בו כבר שלשום. זה הנושא המשפטי, עם כל הכבוד, שברגע שיש משהו שהוא חמור, צריך לדעת לטפל בזה מהר וגם אם זה אומר שצריך להוציא את האדם מהמערכת עד שנקבל החלטות.

עו"ד שלומית שפינדל:

אבל התקבלה החלטה של הנהלת העיר.

ראש העירייה:

לעניין הביקורת ומה שמצא רמי, שזה חמור ביותר, הוא כבר לא מטפל בהיטל השבחה.

בהמלצת מבקר העירייה להכניס כמה שמאים, קיבלנו את ההמלצה, היתה ועדת התקשוריות ומיינינו כמה חברות שעוסקות בשמאות של היטלי השבחה. במקביל שלומית פנתה לוועדת האתיקה לבדוק את המשמעות של מה שרמי מצא מבחינת ניגוד עניינים. ברגע שנקבל את חוות הדעת הזאת, לא מן הנמנע שהיא תוביל לסיום התפקיד שלו גם בעניין הייעוץ. לצדדי, אני יכולה להגיד לך, ב-15 שנות בלעדיות הכוח שלו הוא בידע שהוא צבר ובחומר שיש אצלו, זה לא מבוטל לעניין תפקוד מחלקת ההנדסה, כי בהכרות שלו עם כל התוכניות היא משתמשת בו.

רמי בן סעדון:

נושא ניגוד העניינים - אכן העירייה הגישה קובלנה לוועדת המשמעת של שמאי המקרקעין במשרד המשפטים על מנת שיבדקו את עניין ניגוד העניינים. השימוע היה ב-6.1.2016, אני יודע כי השתתפתי וכל היתר טופל על ידי המחלקה המשפטית. מכיוון שממילא בשימוע הוא הודה שהוא היה בניגוד עניינים, העירייה לא צריכה להמתין לאישור אף אחד בשביל להחליט.

גנה חן:

אני לא רואה שום מקום לבדיקות נוספות, בעקבות דוח הביקורת. אדם כזה לא צריך להיות פה.

עו"ד שלומית שפינדל:

ביקשו לקבל את כל השומות שרמי ביקר אותם, שלחנו להם את כל החומרים, הייתי איתם בקשר כמה פעמים, זה כמות גדולה של חומר והם עדיין לא סיימו לבדוק. יש משמעות להעברת החומרים האלה, כי מאחר ומדובר בביקורת על שומות ושומות זה דבר שנערך על ידי שמאי מקצועי. זה כמו שיש חוות דעת משפטית, אז התגובה לחוות דעת משפטית היא בחוות דעת משפטית נגדית. רמי הוא מבקר, הוא לא שמאי ולכן היה חשוב להעביר את החומרים שהוא ביקר אותם לשמאי, כי הביקורת על השומות צריכה להיעשות על ידי שמאי. לכן היה חשוב שהחומרים האלה יעברו לוועדת האתיקה של איגוד השמאים וזה מה שנעשה, לרבות העניין של ניגוד עניינים, שהשמאי אמר שזה נעשה בתום לב. היתה ביקורת על שומות, אספנו את החומרים והעברנו לקבלת התייחסות של שמאי לשומה מקצועית מעבר לביקורת שנעשתה על ידי רמי.

רמי בן סעדון:

ועדת האתיקה במשרד המשפטים תטפל בקובלנה על החשש לניגוד עניינים כפי שעלה בביקורת בהתאם לאותו סעיף בחוק שמאי המקרקעין, סעיף 15 לחוק.

מעבר לניגוד העניינים, הביקורת הצביעה על מספר שומות שלדעתה צריך להוציא אותם לשמאי מומחה שיבדוק את הסבירות שלהן. מה שאמרה שלומית, זו היתה הדרישה שלי ואני גם המלצתי את זה. הביקורת ממליצה לקחת את אותן שלוש שומות, להוציא אותן לשמאי שיחשב כשמאי מומחה לשתי מטרות, הראשונה זה לבדוק האם השומה היא סבירה. אם השומה היא סבירה, לגיטימי, לפחות בעניין הזה נאמר שבדקנו ואנחנו שקטים. אם היא לא סבירה, השמאי יגיש לנו שומה שלדעתו תהיה הראויה לאותו היטל השבחה. זה מה שהביקורת המליצה וזה מה שהביקורת מבקשת לראות וזה לא נעשה. ועדת האתיקה לא תיתן מענה לעניין הזה כי זה לא תפקידה.

(ליאור אגאי חזר לחדר הישיבות בשעה 19:27)

עו"ד שלומית שפינדל:

ביקשנו הצעות מחיר לבדיקת השומות, קיבלנו הצעת מחיר של 300,000 שקל שהיא מאוד גבוהה. צריך לבוא לוועדה עם כל החומרים ולהתחיל לבדוק את הכל מא'.

רמי בן סעדון:

גם לדעתי הצעת המחיר מאוד גבוהה ולא ראויה, אבל אני הבאתי הצעת מחיר, אחרי שהתאמצתי ופניתי לשמאים מומחים, ביניהם כאלה שהיו בעבר יו"ר לשכת השמאים, על גובה מקסימאלי של 39,000 שקלים לשלושת השמאויות, כשבשלב ראשון זה יכול להסתכם ב- 24,000 שקל ואם נעבור לשלב שני, נשלם על כל שומה עוד 5,000 שקל. לצערי, בדיון שהיה ברשות מנכ"ל העירייה, בהשתתפות היועצת המשפטית של העירייה, ההצעה הזאת נדחתה.

טל אשכנזי:

ועדת הביקורת המליצה לקבל את כל המלצות הביקורת.

ראש העירייה:

אני מקבלת את המלצת ועדת הביקורת במסגרת הצעות המחיר שרמי הביא.

רמי בן סעדון:

ועדת הביקורת הגישה את סיכומיה שהיא מקבלת את המלצת הביקורת.

ננה חן:

אני חושבת שברגע שהיה שימוע והוא אמר שיש ניגוד עניינים, להקפיא את עבודתו. אסור שבעירייה אנחנו נעלים עין כשאנחנו רואים דברים כאלה. או שאנחנו הולכים קדימה ואומרים שאצלנו לא יהיו דברים כאלה או שאנחנו מיישרים עם זה קו. אני ממליצה לא ליישר עם זה קו וגם ההמלצות של המנכ"ל והיועצת המשפטית צריכים להיות מאוד ברורים.

עופר תודר:

נקבל את התשובה של ועדת האתיקה. אף אחד מאיתנו לא סבלן לניגוד עניינים ולהיפך, בשנה האחרונה מאוד חידדנו את הנושא. מאחר והקשבנו לאמירות ולא השתכנעו שיש כאן שחיתות כפי שמשמע, לפיכך ההמלצה שלנו היתה, בנסיבות העניין, אחרי ששמענו את השמאים, לפנות לוועדת האתיקה, לקבל את חוות דעתם, להפריד את השמאי מהשמאויות וכעת נשלים בדיקה לגבי תקינות השומות. הוא הציג אסמכתאות שהשמאויות שלו תואמות את השמאי הממשלתי, אלו סוגיות שיבדקו.

ננה חן:

כשאדם כזה עובד אצלנו ויש לו נגיעה לדברים חסויים ודברים שלא יצאו החוצה והוא עובד עם קבלן שעובד בעיר, זה בעיה חמורה.

טל אשכנזי:

אני פונה למנכ"ל. ועדת הביקורת התכנסה וקיבלה את המלצות ועדת הביקורת במלואן ואתה אומר כעת שישבנו וקיבלנו החלטה.

ראש העירייה:

הם לא ישבו אחרי ההמלצות שלך, אלא לפני ההמלצות שלך.

עו"ד שלומית שפינדל:

הוא הודיע לחברת מ' שהוא הפסיק לתת לה שירותים.

טל אשכנזי:

יש פה מבקר שבדק, זה התפקיד שלו. בואו ניקח את כל ההמלצות שלו ונאשר אותם במלואם ולאחר מכן הנהלת העיר תטפל בזה ונגמר העניין.

ראש העירייה:

נכון שיש את המלצות המבקר, אבל יש גם את הצרכים של העירייה ובגלל זה המנדט של העירייה להחליט אם כן או לא. כשבא מנכ"ל עירייה ואומר שבנקודת הזמן הזאת שאנחנו לפני הסכמי גג ותב"עות, שהוא מחזיק את הידע אצלו לאחר 15 שנות עבודה, שיכולות להיות לכך השלכות, צריך לקבל החלטות מושכלות.

עופר תודר:

יש כאן משמעויות של מיליוני שקלים, כעת אנחנו מקבלים ייעוץ ולא שמאוויות. אנחנו ממתנינים לבדיקות שאנו מבצעים.

ראש העירייה:

אני עושה הפרדה לעניין 3 השמאוויות שהיו בדוח המבקר, אני מנחה את הנהלת העיר לקבל חוות דעת של שמאי מומחה. לגבי המשך העסקתו של השמאי כיועץ בלבד למחלקת הנדסה, אני מבקשת את אישור מועצת העיר להמתין לדוח של ועדת האתיקה ועד סוף השנה יבדק הנושא הזה.

מי בעד?

בעד: ליאת שוחט, עוזי אהרון, אפי גוטמן, ליאור אגאי, ליאת בן בסט, סבח יוסף.

נגד: טל אשכנזי.

נמנעת: ננה חן

החלטה: מועצת העיר מאשרת המשך העסקתו של השמאי אלי אריאלי כיועץ בלבד למחלקת הנדסה ולהמתין לדוח של ועדת האתיקה, עד סוף השנה.

(ליאת שוחט עוזבת את הישיבה בשעה 19:41)

רמי בן סעדון:

הנושא הבא אשר נסקר ונבחן השנה ע"י הביקורת בעבודת מחלקת החינוך הינו: **הניהול הכספי בגני הילדים.**

מטרת הביקורת

לבחון את נאותות ניהול הכספים בגני הילדים בחינוך החובה.

הביקורת העלתה ממצאים אשר הצביעו על ליקויים בניהול הכספים בבקרה והפיקוח בתחום זה אשר נדרש לתקנם, להלן ועיקרי הממצאים:

- נמצאו ליקויים בתחום הפיקוח והבקרה אחר ניהול הכספים. כך למשל נמצא כי מחלקת החינוך לא מבצעת בקרה אחר ניהול כספי הורים. עוד נמצא כי מנהלות הגנים לא מעבירות דווח שנתי בסוף שנה הן למחלקת החינוך והן לוועד ההורים הנבחר בגן הילדים, כמתחייב בתקנות.
- הביקורת ביקשה לקבל מגני הילדים המבוקרים את התקציב לשתי שנות הלימוד המבוקרות. בכל תשעת גני הילדים המבוקרים – מסרו מנהלות הגנים כי אינן נוהגות לערוך תקציב שנתי ולא ערכו תקציב לאף שנת לימודים, עד כה, וממלא לא ערכו ולא הגישו תוכנית תקציב רב שנתית למחלקת החינוך כמתחייב מהנחיות משרד החינוך.
- חוזר מנכ"ל קובע כי יש לפרט להורים בכתב את שיעור התשלומים ואת השירותים הניתנים תמורתם לפי סוגים, כל אחד בנפרד חובה ורשות. הביקורת מצאה כי טרם תחילת שנת הלימודים, במסגרת יום הערכות, יוצא חוזר ממדור גני ילדים לגננות בנושא תשלומי הורים, אך זה מפרט רק חלק מהסעיפים בלבד כאשר את יתר הסעיפים העוסקים בתשלומי רשות ותשלום מרצון משלימות הגננות.
- הביקורת העלתה כי בחלק מגני הילדים שנסקרו לא הופץ חוזר כתוב, מאושר ע"י ועד ההורים של הגן והמאושר ע"י המפקחת מטעם המחוז.
- תוכנית לימודים נוספת - תקנות החינוך הממלכתי מפרטות את הנוהל וההליך הנדרש לאישור - התל"ן. הביקורת העלתה כי בגני הילדים נגבה מהורי התלמידים תשלום עבור ספורט וריתמוסיקה בעלות שנתיית של 460-560 ₪ לתלמיד.
- הביקורת העלתה כי ברשות מחלקת החינוך לרבות במדור גני הילדים בעירייה וכן בגני הילדים לא נמצא אישור משרד החינוך להפעלת תל"ן בגני הילדים.
- זאת ועוד, לא נמצא אישור והתחייבות בחתימת הורי התלמידים המבקשים להפעיל את התל"ן במוסד החינוכי כמתחייב בתקנות ובחוזר מנכ"ל משרד החינוך.
- נמצאו ליקויים בניהול הכספי החשבונאי בגני הילדים. הביקורת העלתה כי בכל גני הילדים לא קיימה העירייה את המתחייב בתקנה 2(א) בדבר פתיחת שני חשבונות הבנק. בעירייה לא נוהגים למסור למנהלות הגנים את פרטי חשבון הבנק שאליו יופקדו כספי התשלומים לא יאוחר מ- 1 באוגוסט.
- עוד מצאה הביקורת כי בכל תשעת גני הילדים שנסקרו לא מקיימים את ההוראה לפתיחת שני חשבונות בנק.
- הביקורת ביקשה לבדוק את פרטי חשבון הבנק כפי שנרשמו בבנק במטרה לוודא שחשבונות הבנק של גני הילדים הם אכן בבעלות עירונית או מוסדית ולא בבעלות פרטית (ע"ש מורשה החתימה) ולכן עיינה בהעתק המחאה שנמשכה מחשבון הבנק של כל אחד מגני הילדים וממנה עולה כי -
- נמצאו גני ילדים שחשבון הבנק נרשם על שמה של מנהלת הגן ולא מצוין כי זהו חשבון של גן ילדים.
- נמצאו גני ילדים אשר לא פתחו חשבון בנק כלל וכלל. נמצא כי ל-7 גנים לא היה חשבון בנק בשנים שנסקרו, קרי תשע"ג ו-תשע"ד.
- בביקורת בגן ילדים "נרקיס" השיבה הגננת לביקורת כי לאור העובדה שלא נפתח חשבון בנק אליו יופקדו כספי ההורים, נהגה לדרוש מהורי הילדים לשלם את התשלומים במזומן בלבד, אותם נהגה להחזיק ברשותה, בתיקה האישי ולעיתים בביתה הפרטי.
- הביקורת מצאה כי באותם חשבונות בנק הרשומים ע"ש הגננת, מורשת החתימה היחידה הינה הגננת בלבד, ולא שני מורשה חתימה כמתחייב.
- הביקורת העלתה כי אופן ניהול חשבון הבנק מאפשר משיכת יתר, בניגוד למתחייב בתקנות.

- הביקורת העלתה כי לא כל הכספים הנגבים מההורים מופקדים בחשבון הבנק ולעיתים עושות הגננות שימוש בכספים מבלי שאלו מופקדים לחשבון הבנק כמתחייב.
- פיקוח ובקרה - תקנות לימוד חובה מחייבות את הרשות המקומית לבצע פיקוח ובקרה על הניהול הכספי בגני הילדים. הביקורת העלתה כי רובן של הגננות אינן נוהגות לבצע תהליך של סגירת שנת הכספים ואינן מוסרות דוח כספי בצירוף דפי חשבון בנק לעירייה.
- תקנות לימוד חובה מחייבות את מנהל מוסד החינוך לשמור ולתעד אסמכתאות על ניהול הכספים, על הוצאות התשלומים לגבי שנת הלימודים המתקיימת באותה עת וכן לגבי חמש שנות הלימודים שקדמו לה. הביקורת העלתה כי בכל גני הילדים שבוקרו, הגננות לא היו מודעות לחובה זו ואינן ברשותם את התיעוד המחייב.

(ליאור אגאי וטל אשכנזי יצאו מחדר הישיבות בשעה 19: 51)

אפי גוטמן:

נכון להיום זה עובד נכון?

רמי בן סעדון:

אני לא יודע, לא עשיתי בדיקה של מה תוקן ומה לא. עד סוף השנה אני מקווה שהמנכ"ל יכנס את צוות תיקון ליקויים והוא ידווח על כך.

טל אשכנזי:

קיימנו בנושא הזה ישיבה כפולה, ישיבה אחת ולאחר שבועיים ישיבה נוספת, על מנת לתת להנהלת העיר לבוא עם הצעה שתהיה מקובלת ונכונה, על מנת לתקן את הדוח הזה.

מנכ"ל העירייה שיתף פעולה בצורה מלאה, לעניין פתיחת החשבונות, הוא טיפל בזה והוא מן הסתם ירחיב בנושא. אנחנו את כל נושא דוח הביקורת ישבנו בצורה מאוד אחראית, לא בצורה אגרסיבית לראות מי אשם ומי לא. ביקשנו לתקן דברים וקיבלנו את כל המלצות מבקר העירייה כדי לתקן את הדוח הזה וכל הדוחות האחרים. עם כל הכבוד להערות שזה היה בקדנציה קודמת, האחריות היום היא שלכם ועל הכתפיים שלכם ואתם צריכים לבצע את זה.

עופר תודר:

העירייה התפעל לפתיחת חשבון בנק לכל גן ילדים. לצורך העניין, העירייה תעשה עוד שני הליכים משלימים, אחד זה הדרכות לגננות ולסייעות באשר להתנהלות והדבר השני זה הוצאת ספר נהלים שלפיו הם יחויבו לפעול. במקביל העירייה תפעיל מערך בקרה. הועדה לתיקון ליקויים תדון בדוח הזה, כמו גם ביתר הדוחות ותתקן את הליקויים שנמצאים.

אפי גוטמן:

הנהלת העיר הנוכחית לוקחת לתשומת ליבה את כל הליקויים שבוצעו בקדנציה הקודמת והועלו בדוח הקודם, ומטפלת בהם ולא מתעלמת משום דבר. אני שמח מאוד שהמנכ"ל לקח את זה לתשומת ליבו ומטפל בעניין הזה.

טל אשכנזי:

היתה התעלמות. יושב פה מנכ"ל העירייה, הוא עד שאני בישיבות ועדת הביקורת לא התעסקתי באופוזיציה זולה, אלא באמת לתקן את הליקויים ולא להתעסק בשטויות.

רמי בן סעדון:

ביקורת בנושא מערכות מידע ואבטחת מידע .

מטרת הביקורת

- הביקורת נועדה לסקור ולבחון את אבטחת המידע- ניהול הרשאות המשתמשים במערכת המידע העירונית ואת המערכות: "קומפלוט" ו-park.net בתהליכי העבודה.
- הביקורת העלתה ממצאים אשר הצביעו על ליקויים בניהול בבקרה והפיקוח בתחום ואשר נדרש לתקנם, ועיקרם:

- מדיניות אבטחת מידע - הביקורת העלתה כי בעירייה לא קיימת כלל מדיניות אבטחת מידע, כלומר: טרם הוצהר על מחויבות ההנהלה ועל רמת החשיבות אותה היא מייחסת לנושא אבטחת המידע, בכתב כמסמך מחייב ואשר ממנו יגזרו הנהלים, תחומי אחריות, משאבים ועוד.
- נהלי עבודה - הביקורת העלתה ליקויים בנושא הנהלים, עדכניותם וכן פערים ביישום הנהלים הלכה למעשה בקרב המנהלים והעובדים בעירייה.
- ממונה אבטחת מידע - הביקורת העלתה כי המנמ"ר מונה כממונה אבטחת המידע בעירייה. נמצא כי המנמ"ר לא הוכשר לביצוע תפקיד הממונה, בניגוד להגדרה בחוק.
- ניהול משתמשים – הביקורת מצאה ליקויים בתחום. כך למשל נמצא כי לניהול בקרת הגישה נקבע טופס מתאים וכי דרישות להרשאות יוגשו על-גביו. נמצא כי הפניות למנמ"ר אינן מיושמות על גבי הטופס המובנה ובהתאם לנדרש בו. עוד נמצא כי אין מיישמים את הנוהל ושימוש בטופס לשם גריעת משתמש/עובד שעזב את הארגון ולמעשה אין תהליך מובנה לגריעת משתמש.
- נמצא כי בניגוד לנהלים, החלפת סיסמאות אינן מבוצעות בקבועי הזמן המוגדרים. הביקורת העלתה כי לשתי המערכות הממוחשבות שנבדקו ("קומפלוט" ו-park.net), משניתנה סיסמה ראשונית לגישה, המשתמשים לא נדרשים להחליפה שוב.
- הביקורת העלתה כי עמדות העבודה של המשתמשים ברשת המחשוב העירונית אינן נעלות לאחר פרק זמן שלא נעשית פעילות בעמדה.

הנושא הבא אשר עסקה בו הביקורת בשנת הדוח הינו **ביקורת מעקב לתיקון ליקויים מביקורת מבקר המדינה "ניהול רשומות אלקטרוניות ורשומות נייר ברשויות המקומיות"**

בחודשים נובמבר 2013 עד מרץ 2014 בדק משרד מבקר המדינה כיצד ממלא ארכיון המדינה את תפקידיו הנוגעים לרשומות המקומיות וכיצד מטפלות הרשויות המקומיות ברשומות אלקטרוניות ורשומות נייר. הממצאים פורטו בדו"ח המבקר אשר הופץ בחודש דצמבר 2014.

הביקורת הנוכחית העלתה כי חלקם של הליקויים תוקן, חלקם תוקן חלקי וחלקם לא תוקן כלל.

- הממצאים מפורטים בהרחבה מעמוד 255 בדוח.

סיכום-

עד כאן סקירה לעניין דוח המבקר לשנת 2015. אם ישנן שאלות או בקשה להבהרה, אשמח להשיב. לעניין המשך הטיפול בממצאי הדוח, הרי שעתה יש להעבירו אל מנכ"ל העירייה שנדרש לכנס את צוות תיקון הליקויים לתקן וליישם את המלצות הביקורת.

עוזי אהרון:

תודה רבה לרמי, מבקר העירייה.

החלטה: המועצה מקבלת את דוח הביקורת והמלצותיה, הדוח יועבר למנכ"ל העירייה לכינוס צוות תיקון הליקויים לתקן וליישם את המלצות הביקורת.

(הישיבה ננעלה בשעה 19:58)